52011/P

TRINKHUS

52011 P

II.

DISSERTATIUNCULA
DE
CÆCIS SAPIENTIA AC ERUDITIONE CLARIS, MIRISQVE CÆCORUM QVORUNDAM ACTIONIBUS:

AUCTORE
M. GEORG. TRINKHUSIO,
Ohrdruf. Thur. Gymn. Rutheno-Gerani Con-R.

GERÆ,
LITTERIS GEORGI HEINRICI MÜLLERI,
Sumptibus Chriſtoph Enoch Buchta/
M DC LXXII.

WELLCOME
LIBRARY
INSTITUTE

337286

DE Cæcis, qui ſapientiæ ac eruditionis ſplendore, artiumque elegantiâ, & celebri nominis floruerunt famâ, aliquid daturus, altiùs paulò, imò quoad longisſimè abhinc recolere animus poteſt, memorias repetam omnesque, qui oculis quidem, & noſtro qualiquali lectionis ſtudio ſe obtulerunt, in chartaceam hancce, ut ſic loquar, ſcenam producam. Ac omnium primò fontem illum ingeniorum, omnisque doctrinæ & antiquitatis parentem, Homerum ſiſterem, niſi forſan Tireſiæ quoque, antiquisſimis fabularum monumentis clari, mentio in ipſo limine injicienda esſet. Hic enim, à quo omnes, luminibus oculorum orbati, *Tireſiæ* vocantur, orto etiam ὑπερβολικῷ proverbiô *Tireſiâ cæcior*, cùm fortè Minervam, non aliter ac Actæon Dianam, in Hippocrenes fonte lavantem conſpexiſſet, caſtisſima dearum, quòd tanta & tam divina, quæ etiam, quippe occultata, mortalibus ſacra habentur, homo nihili oculis uſurpâſſet, ſubitâ indignatione ac dolore correpta, miſerum ſpectatorem, gaudii hujus, tam brevis & momentanei, inſtrumentis privavit. Sed Chariclo mater, pro filio deprecatura, improvi-

ſum & non cogitatum ſcelus ad Deam excuſans, pro luminibus corporis oculos mentis, ac ſplendorem ingenii, artemque divinandi filio impetravit: ut exoptanda Tireſiæ hæc calamitas fuerit; qvùm plus poſtmodum viderit cæcus, quam antè oculis inſtructus, apud inferos, reliquis umbris volitantibus, ſolus ſapere exiſtimatus. Nec minùs Oedipus, cujus ſapientia in proverbium abiit, hic ſiſtendus videtur: quem cæcitate affectum inducunt Sophocles *Oedipo Tyranno*, & Euripides in *Phœniſſis*, Latinâque indutum veſte in *Thebaide* ac *Oedipo* ſuâ exhibet Seneca Tragœdus. Hoc *Oedipode naſcente horoſcopum & Lunam in Cancri* νεφέλιον *incidiſſe*, indeque lumine multatum

v. Joſ. Scal. ad Maniliũ ed. Argent. p. 307. eſſe, veteres tradiderunt * Aſtrologi. Sed cum fabuloſa ferè ſint, quæ à Poëtis proficiſcuntur, & hîc hiſtoriam, non apologum ſcribere animus ſit, à fabulâ, quod etiam Politici ſolent, ad veriora progrediar: inprimis quòd ἀσύστατα & ἀπιδιεσημένα (aliam enim æquè ridiculam hujus in Ti-

a) *Ovid. 3. Metam fab. 7. p. 90.* reſiâ cæcitatis cauſam recenſet (a) Naſo) tradant Theologi gentiles, & aliunde hæc, quàm ab arte & induſtriâ, ſi vera quidem ſunt, fuerint profecta. Ne igitur ineptiis, quarum ſtultus labor eſt, ſtuduiſſe videar, ab Homero, cujus memoria ac doctrina, & ſcho-

b) *Herodot. poſt init. p. m. 544.* lis noſtris ſacra, & litteratis, ejus copiâ deſtitutis, colapho redimenda eſt, exorſus, hiſtoriam ad noſtra usque

c) *Plutarch. init. l. de Homero.* tempora contexam. Hunc uſu oculorum caruiſſe, tradit maximus hiſtoricorum (b) Herodotus, & poſt eum non minor, etſi junior, Plutarchus Chæronenſis,

d) *l. 5. Tuſc. Quæſt. ſub. fin.* (c) uterque in ejus *vitâ*. Et (d) Tullius, oculorum licet ſenſu deſtitutos, beatos eſſe poſſe, oſtenſurus,

poſt

poſt multa ſummorum virorum exempla, (exemplis enim eximiè gaudet) Homerum quoque cæcum fuiſſe tradit: ut Chriſtodori Thebani & Tzezis, recentiorum quippe, teſtimonio ſuperſedeam. Unum adhuc è Græcis exquiſitæ doctrinæ hominem, Pauſaniam addo; qui hoc mali ex morbo ſibi contraxiſſe, auctor eſt in Meſſenicis: (e) qui & Thamyridem cæcum factum, ex fide Homeri tradit, quòd Muſas ipſas ſe carmine ſuperaturum jactâſſet, licet diverſum hâc ſuper re ſentiat Prodicus Phocaënſis. Hic enim (f) (*modò hujus ſint in Minyadem conſcripta carmina*) apud inferos has ſuæ in Muſas proterviæ ac inſolentiæ pœnas luit, eodem Pauſania teſte. Conſimili modô in Homero ludunt Heſychius Illuſtris, (g) qui Homero, (nihil præterea habens, quod de ſummo viro traderet) qvùm nullis cupiditatibus victus fuerit, arceſſitam, ut Fabius loquitur, cæcitatem affingit: quod & cucullatus ille Grammaticus, ſine curâ ſæpiùs & factâ fide asſenſum præbere ſolitus, Suidas (h) accredidit, indeque, quaſi ὁ μὴ ὁρῶν dictus ſit, exiſtimat, aliis, ut cuivis in Etymologiis nugari proclive eſt, aliter derivantibus. Poſt Homerum Democritus, vir, ut ait Agellius, (i) *ante alios virtutis & philoſophiæ gratiâ venerandus*, laudandus esſet, niſi ſe ipſe oculorum luminibus ultrò privasſet: quod ex Græcorum monimentis refert idem (k) Noctium Atticarum auctor, & innuit, ſi quid video, M. (l) Cicero: qui plures è ſapientibus Græciæ cæcos commemorat, Antipatrum Cyreniacum, Diodorum Stoicum, Aſclepiadem, Eretriacum philoſophum; quibus è Latio cordatos viros accenſet, Cl. Appium, C. Druſum, & Cn. Aufidium. De

e) *l. 4. p. m. 259. ed. Sylburg.*
f) *apud Pauſan. l. c.*
g) *l. de vitis Philoſoph. p. m. 25.*
h) *Tom. II. p. m. 300. edit. Port.*
i) *l. 5. Noct. Att. cap. 3. p. 132.*
k) *l. 10. c. 17. p. 243.*
l) *loc. cit.*

Appio hocce, ne quis ſolos Græcos litteris vacâſſe opinetur, T. Livius (m) hoc præclarum Romanorum encomium refert, fuiſſe *eloqventiâ civilibusqve artibus haud dubiè præſtantem:* quem etiam *callidum ſolertemque Juriſconſultum, urbi ac foro utilem* appellat. Magnum hunc & potentem in republica Romanâ virum paſſim deprædicat Cicero, eumque ſolertem patrem familiâs, (quæ non minor gloria erat quondam, quàm inſignem præfectum belli, aut Politicum hodiè vocari,) mirâ dexteritate ampliſſimam rem familiarem rexisſe, auctor eſt Val. Maximus. (n) Et quo modo ſenatum R. fœdam pacem cum Pyrrhô initurum, gravi oratione, quæ extabat quondam, à ſententiâ retraxerit, præter hunc commemorat (o) Tullius, & (p) Plutarchus.

Multum animo vidit, lumine captus erat,

ſcitè ait de Appio hoc (q) Ovidius; nec minùs eleganter (r) Valerius: *Hunc cæcum aliquis nominet, à quo patria, quod honeſtum erat, per ſe parùm cernens, coacta eſt pervidere?* Idem togatæ virtutis, ac eloquentiæ Romanæ princeps, cæci Druſi, eximii quippe Icti, domum conſultoribus repletam fuisſe; & Aufidium, nobilem ſenatorem Romanum, Græcam ſcripſisſe hiſtoriam, &, cæcum licet, vidisſe in litteris, itidem (s) obſervavit. Druſus verò non jus civile tantùm interpretatus eſt; ſed volumina quoque & monimenta publica confecit. *Nam, ut ſenem,* ait (t) Maximus, *illum natura, cæcum facere fortuna potuit: ita neutra interpellare valuit, ne non animo & videret, & vigeret.* Druſo jungit idem Valerius Paullum Senatorem & Pontium Lupum, equitem Romanum. Qui *ſuis temporibus*

cele-

m) *l. 10. c. 15. H. C. ed. Gronov. p. m. 762.*

n) *l. Exempl. Memorab. c. 13. §. 5. p. 381.*

o) *l. de Senectute longulè ab in.*

p) *in vita Pyrrhi p. m. 394. ed. Xyl.*

q) *l. 6. Faſtorum longulè ab in.*

r) *loc. cit.*

s) *loc. cit.*

t) *l. 8. c. 7. §. 4.*

* *celebres cauſarum actores, luminibus capti, eâdem induſtria forenſia ſtipendia executi ſunt. Itaque freqventiùs etiam audiebantur, concurrentibus aliis; quia ingenio eorum delectabantur; aliis, quia conſtantiam admirabantur.* Xenarchum item, philoſophum Peripateticum, Alexandriæ, Athenis, ac Romæ, cum familiariter Auguſto uſus eſſet, vitam honoratam docendô exegiſſe, tandemque ſenio fractum, oculorum lumen perdidiſſe, teſtis eſt Strabo (u) Amaſenus. Casſii quoque Longini, *Juriſconſulti luminibus orbati*, meminit Svetonius Tranquillus in * *Nerone Claudio*. Addo his Aſconium Pedianum, clarum ac eruditum virum, quem hiſtorias condidiſſe, & LXXII. ætatis ſuæ annô captum luminibus, XII. poſtea annis in ſummo omnium honore conſenuisſe, refert (x) Hieronymus. Hic eſt ille ipſe Aſconius, qui ſub Nerone & Veſpaſiano florens, Hiſtoriam & eximios illos commentarios, quorum nonnihil ſupereſt, ut liberis ſuis gratificaretur, in Ciceronis orationes conſcripſit: quod contra Joſ. Scaligerum in *Animadv. Euſebianis* rectiùs ſentit (y) Vosſius. Claudianus quoque (z) Mamertus Herophili cujusdam *è Græco Gymnaſio* meminit, *qui Theopompum Geometricum ſine radio docuerit*: cui de *Hebraicorum prophetarum numero* (ſic ipſe loquitur) Tobiam ſubjungit. Quòd ſi & ſacras excutere paginas hîc licet, huic fortâsſe viri ſancti alii & Θεοδίδακτοι, & à ſpiritu divino afflati adjungi quodammodo poſſent, Iſaacus (*a*) Patriarcha, ejusque filius (*b*) Jacobus, Ahias (*c*) propheta, Eli (*d*) pontifex maximus. Tranſeo ad Chriſtianos: in quibus Didymus Alexandrinus, doctisſimus vir, præcipuè commemo-

randus.

* *Valer. l. c. 9. 5. p. 361.*

u) *l. XIV. Geograph. edit. Caſaub. pag. 461.*

* *c. XXXVII. p. m. 628.*

x) *In Chronico Euſebiano ad annũ MMXCI.*

y) *l. 1. de Hiſtor. Lat. c. 27. p. 144.*

z) *l. 3. de Statu animæ c. 9. p. 187.*

a) *Gen. 27, 1.*

b) *Gen. 48, 10.*

c) *1. Reg. 14. 4.*

d) *1. Samuel. 4, 15.*

randus venit: cui hoc calamitatis contigiſſe, complures ſcriptorum tradidêre. Quem cùm adoleſcentulus cæcum fuiſſe cognôſſem, Didymum illum ex nimio legendi ſcribendique ſtudio, utpote qui infinita fere ſcripſiſſet, χαλκέντερος exinde dictus, Heſychio(*e*) & Suida (*f*) teſtibus, id morbi contraxiſſe ſibi opinabar. Sed hic junior, Chriſtianus quippe, & B. Hieronymi præceptor, ſeculo IV. claruit, cùm ille Ciceronis tempore, ad Auguſtum usque floruiſſet, ut Suidas (*g*) monet, & ex ſeculorum ſerie colligitur. Iſte inprimis Theologus & Philoſophus, illô Ethnico & Philologô, & eô ſæpe quidem, ut è Seneca (*h*) cognoſco, frigidô ac febriculosô, *à puero ſenſu orbatus oculorum, Poëticam, Rhetoricam, Arithmeticam, Geometriam, Aſtronomiam; Ariſtotelis ratiocinandi modos, & eloquentiam Platonis aurium adjumento didicit:* ut refert (*i*) Theodoretus, Cyrnenſis epiſcopus, Ruffinus, (*k*) Aquilejenſis eccleſiæ presbyter, Socrates (*l*) Scholaſticus, Hermias (*m*) Sozomenus Salaminius Scholaſticus, Nicephorus (*n*) Calliſti filius Xanthopulus, M. Aurel. (*o*) Caſſiodorus. Hunc quinto ætatis ſuæ anno cæcum extitiſſe, narrat Hieronymus *in Chronicis*, & in (*p*) *Catalogo Scriptorum Illuſtrium* hæc opera in lucem publicam edidiſſe refert: *Commentarios in Pſalmos omnes. Commentarios in Evangelia Matthæi & Joannis. Et de Dogmatibus, & contra Arianos libros duos. Et de Spiritu S. librum unum, quem ego in Latinum verti.* Laudat hunc Didymum ſæpius beatus ſcriptor in Epiſtolis ſuis. Cumprimis memorabile opus eſt de (*q*) Spiritu S. quod contra prioris ævi ſectarios, quos noſtræ ætatis Photiniani excepêre, turpiſſimarum Harpyiarum inſtar, cla-

ram

e) p. 25.
f) p. 716.
g) l. cit.
h) l. 1. Epiſt. 88. p. 743. ed. Schott.
i) l. IV. Hiſt. Eccleſ. c. 27. p. 273. ed. Colon. Agripp.
k) l. 2. H. Ecc 7. p. 215. edit. Baſ. Gryn.
l) l. 4. H. E. c. 20. pag. 303. ejusd. edit.
m) l. 3. H. E. c. 14. p. 483. ejusd. ed.
n) Hiſt. Eccl. l. IX. c. 17. ed. Frãc. p. 483.
o) Hiſt. Tripart. l. VIII. c. 8. ed. Frãc. p. 136.
p) In Didymus, non adeò longè à fine.
q) v. Barth. l. LXX. Adv. c. X. p. 2542. & l. LI. c. XI.

ram S.S. de Sp. S. doctrinam foedo contactu conſpurcantes, non ſine veteris eccleſiae applauſu conſcripſit: cujus argumenti opera qvoqve Gregor. Nyſſenus, Cyrillus Alexandrinus, Ambroſius, Chryſoſtomus, aliiq; ſanctiſſimi viri dederunt. Pygmenium qvoqve, Romanum Presbyterum, ambobus oculis captum, qvòd eccleſiae hoſtes intueri non poſſet, lætatum hâc calamitate, gloriatumqve accepimus. Cui cùm aliqvando Julianus, deterrimus Chriſtianorum hoſtis, *Deo ago*, inqviens, *habeoqve gratias, qvòd te video, ô Pygmeni*, obviam eſſet factus; is quoque, *eidem Numini*, ait, *maximas exſolvo grates, quod te, Juliane, videre non liceat:* cujus rei teſtem alium laudare jam non posſum, quam M. Antonium Coccium (*r*) Sabellicum. Nec prætereundus eſt Abigaus Hiſpanus, presbyter; quem de cæcitate B. Hieronymus (*s*) ita conſolatur: *Nec doleas, ſi hoc non habeas, quod formiculæ & muſcæ, & ſerpentes habeant, id eſt, carnis oculos &c.* Mutuatus hæc eſt vir ſanctus ab Antonio, qui ab Athanaſio, Alexandriæ epiſcopo evocatus, præſentem Didymum iſthoc alloquio firmavit: Hieronymo teſte (*t*) epiſtolâ, quâ Caſtrucium Pannonium, oculis casſum, erexit. Nec disſentit (*u*) Ruffinus, qui cum Socrate & Sozomeno (*x*) Antonium adjecisſe ait: *Sed lætare; quia habes oculos, quos angeli habent, quibus Deus videtur, per quos tibi magnum ſcientiæ lumen accenditur.* Plures ex antiquis ſi dare vellem & valerem, recentiores prætériturus videri posſem: quod contra fas, contraque datam fidem esſet. Habent enim & noſtra ſecula, quibus cum vetuſtis comparari contendique posſunt. Ac compulit quondam homines in admirationem ſui Joan.

r) *Tom. 4. Exemplor. l. 5. c. 7. p. 100. ed. Baſil.*

s) *Epiſtolâ, quæ incipit: Quanquam mihi multorum.*

t) *Ep. Sanctus filius meus.*

u) *loc. cit.*

x) *locc. citt.*

Ferdi-

Ferdinandus, patre Hiſpano in Flandriâ natus, qui duo magna ſtudiorum impedimenta, cæcitatem & inopiam, ita aſſiduo labore ac meditatione ſuperavit, ut non modò Poëſeos ac Philoſophiæ, ſed & utriusque Muſices inſignem notitiam ſibi acquiſiverit. Quem longè (y) ſupergresſus eſt Nicaſius de Werdâ, Mechlinienſis, qui tertio ætatis anno cæcus, Philoſophiæ Magiſter, Theologiæ Licentiatus, tandemque Juris doctor, & Scholæ præfuit, & publicè concionatus, jurisprudentiam quoque non ſine aliorum admiratione docuit. Nec Muleasſem, regem Tunetanum, præterierim, qui *ab immani fratris injuriâ, exuſtorum oculorum immanitate* (z) *miſerabilis, per otium cum philoſophis de naturâ univerſi, & de motu cæli, poteſtateque ſiderum exactisſime ex Averröis diſciplina diſputabat:* ut refert (a) Paulus Jovius, Novocomenſis, Epiſcopus Nucerinus. Hic ſeculo ſuperiori, regnô & luminibus ſpoliatus, Neapolim in Italiam venit, ut grave, quod impenderet, periculum evaderet. *Nam uti erat Aſtrologiæ peritisſimus, fatali aſtrorum influxu amittendi regni, & ſævæ necis cladem ſibi portendi divinabat:* eodem (b) Jovio, qui Muleasſi præſtò fuit, teſte. Laudat hunc quoque Georgius (c) Hornius; ſed Joſua (d) Arndius inter magos reponit. Eum *oculorum lumine ita perverſo* fuisſe, *ut ſpectantes malignè contueri videretur*, itidem (e) notavit Jovius. Gilbertus Genebrardus Arvernus, Theologus Pariſienſis, in *Chronographia* (f) ſua Robertum Mancop, à puero cæcum, tantos in litteris progreſſus fecisſe narrat, ut Romæ Theologiæ doctor factus, Archiepiſcopus Armacanus crearetur, legationemque à latere in Hibernia obiret. Ludo-

vicum

y) *Philippus Camerarius l. 1. Hor. ſubceſ. c. 37. pag. 171, 172.*

z) *Paul. Jovius l. XVIII. p. 861. ed. Baſil.*

a) *Hiſtor. ſui temporis lib. XXXIV. pag. 646.*

b) *l. XLIV. p. 545.*

c) *l. V. Hiſtor. Philoſ. c. 10. p. 293. f.*

d) *Tract. de Superſtitione c. 5. fine*

e) *l. XXXIV. p. 644.*

f) *ad annum* cIc Iↄ LX.

vicum Broomannum,à nativitate cæcum, artium liberalium doctorem, Juris candidatum, & Muſices principem, obiisſe Bruxellis, obſervavit (g) G. J. Voſſius. Galilæo de Galilæis, magno illi magni Hetruriæ ducis Mathematico, cùm immortali nominis ſui gloriâ Saturni, nunc rotundi, nunc oblongi phaſin, Veneris ad inſtar Lunæ incrementa decrementaque, maculas ſolares, ac quatuor Jovis comites, aliaque præclarè obſervâſſet, idem tandem miſeriæ obtigisſe, idemtidem fandô, litterisque eruditorum * cognovimus. Jacobus item Schegkius, haud ignobilis è peripato philoſophus, eximia illa in Topica Ariſtotelis commentaria, ſed juſtô paulùm prolixiora, ante à ſe concinnata, jam cæcus expolivit, & cum orbe litterato communicavit: ceu idem teſtatur ſummus virorum (h) Voſſius. Hoc pacto ferè Lippus Brandolinus, vir ſuæ ætatis doctisſimus, ſi non cæcus, certè inſigniter lippus, *libros de ratione ſcribendi* concinnaverat, Rhetoricen, à clarisſimo Hungarorum rege, Matthia Corvino, evocatus, in Pannoniâ profesſus: teſte Sebaſtiano (i) Corrado, præſtantis eruditionis viro. Viſu etiam cùm privaretur eximius ac elegantisſimus vir, Joannes Pasſeratius, Trecenſis, regius Lutetiæ Pariſiorum profesſor, eruditam *de Cæcitate* perſcripſit orationem, eamque publicè à ſe habitam, ac typis exſcriptam, Carolo Saldanio dedicavit. Hâc calamitate quùm Quilielmus quoque Gripius, cæcus Geldriæ Cancellarius urgeretur, inſigni libello, ſenatui Geldriæ dicato, hortatus eum eſt Erycius (k) Puteanus, J. Lipſii Lovanii ſucceſſor, vir doctisſimus ac diſertisſimus: cui conferre licet egregii viri, Jacobi Gutherii

g) *Addendis ad lib. de 4. Art. popul. p. 93. f.*

* *v. Ephemer. Erudit. tom. 4. p. m. 189.*

h) *de Rhetor. nat. c. 5. p. 41.*

i) *Epiſtolâ ad S. P. Q. Rhegienſem, tribus Brandolini libris, ab Oporino excuſis, præmiſſâ.*

k) *Diat. X. Amoenitat. Hum. p. 697.*

(cujus perdoctos etiam libros *de Jure manium*, & *Officiis domus Auguſtæ* habemus) *Tireſiam, ſeu de cæcitatis & ſapientiæ cognatione* diſſertationem, ad Galliæ Cancellarium, Nicol. Brulartium ſcriptam. Henricus Riſius, Græcarum litterarum in Academia Noricâ olim profeſſor, viſu orbus, & *Homeri Iliada interpretatus eſt, & omnia Homeri recitavit ad ungvem*: cujus rei memoriam ab interitu vindicari voluit V. CL. Chriſt. Ad. (l) Rupertus. Et M. Antonium Bonciarium, litterarum commercio Puteano familiarem, ſcribendo docendoque, cæcitate licet & miſero corpuſculo deformem, claruiſſe, litteris prodidit idem (m) Puteanus. Ludovicum Groto, à nativitate cæcum, orationibus & Epigrammatis ſcribendis in Italiâ inclaruiſſe, prodit * Mart. Zeillerus: qui & Romiglacum, Grammatices & philoſophiæ ſtudio inſignem, concionatorem egregium, ingenio vegeto, expromptâque memoriâ, in Gallia floruiſſe, ex Sim. Goularto refert. Ut ad juniores & noſtræ ætatis viros progrediar, offert ſe nobis Uldarichus Schönbergerus, celebris quondam Regiomonte Boruſſorum philoſophiæ magiſter, qui Latinam, Græcam, Hebræam, Syriacamque lingvas eximiè doctus, myſteria naturæ quoque ſcrutatus eſt, diſputator promptus, ac Muſicæ gnarus, ſclopeta quoque tam promptè explodens, ut ſcopum feriret, aliisque viſu inſtructisſimis præriperet palmam. Quanquam mirandum magis, quod ſæpè relatum audii, tactu etiam colores diſcernere potuiſſe: quâ facultate Mansfeldium Comitem, viſu defectum, itidem valuiſſe, fama fuit. Mortuus Schönbergerus hic eſt Boruſſiæ Athenis: quem erudito carmine celebravit Simon

l) *Diſſertt. ad Valer. Max. p. 486.*

m) *l. c. p. 343.*

* *Centur. Epiſt. Miſcell. poſthumar. XLIX. p. 429.*

mon Dachius; & hæc digna putavit, quæ inter hiſto-rias, quas *Anatomicas* inſcripſit, referret (n) vir multi-fariæ doctrinæ, Th. Bartholinus. Nec ſine quorundam admiratione Jenæ docebat privatim, ſacrasque habebat conciones M, Joan. Smidius, SS. Theologiæ cultor: cui addo nobilisſimum adoleſcentem, Innocentium ab Einſiedel, Equitem Miſnicum, quem aliquoties è Philoſophorum, Jurisque conſultorum cathedris cum laude publicè diſputantem audii. Nec minor fama eſt ornatisſimi juvenis, M. Jo. Burkardi Grieſingeri, multorum (quanquam nihil præter auditum habeam) lingvarum cognitione clari. His adjungo Philippum Boone Hamburgenſem, morum probitate, doctrinæque elegantiâ præſtantisſimum juvenem: cui, auditori ſuo, *Erotemata* ſua *Phyſica*, plaudente univerſo Muſarum Gratiarumque choro nuper emisſa, præclarum illud Lipſiæ, imò Germaniæ decus, Jacobus Thomaſius dedicavit.

n) *Cent. 3. hiſtor. 44. pag. 87.*

Hi ſunt, quos famâ ac eruditione claros, recenſere potui, haud ignarus, longè plures à Varrone quodam, aut Attico, adduci potuisſe. Non dubito tamen, quin æquus cenſor hæc qualiacunque benignè accipiat, ſi quidem nos nondum *canum caput, albamque barbam* intulisſe chartis, nec in ſecesſu ac Amaltheo tractare libros ac ſtudia cognoverit. Ne verò ſolùm hiſtoriam, quam ſine Philoſophiæ ſtudio ſterilem ac infirmam ſemper putavi, hîc attigisſe videar, addam quoque, quid de hiſce, quæ incautiùs auctoribus prolata, incautè à multis accreduntur, habendum ſit. Ac primò quidem Ciceroni, Homerum, multosque alios ſine nobilisſimo divinoque viſûs ſen-

ſu beatos prædicanti, prorſus accedere non potui, ex quo Ariſtotelem (o) ad Nicomachum curatiùs expendi. Novi equidem Stoicos, aliosque, inter quos P. Gasſendus, inſultare viro ſummo, nec tamen inſulſè adeò à Lyceo disſentiri. Atqui res non in Ideâ, ſed ut revera ſunt, contemplari ſtuduit, nec quæ ipſa Natura & ſenſus ingerunt, ingenii figmentis ſeparare didicit, is Peripatum Stoâ veriora docere, manifeſtè deprehendet, facilique negotio disſidium componet, ſi dixerit, hominem ceteris inſtructum, hoc uno aut alio deſtitutum, omni ex parte non poſſe beatum dici, cùm deſit, quod μακαρισμὸν illum reddat omnibus numeris abſolutum. Non aliter ac dentibus laborans, cetera licet integerrimus, ſanus; & cui certum ſupremæ poteſtatis genus deeſt, Monarcha vocari haud poteſt. Ut proinde Beatitudo pertineat ad illa, quæ Ariſtotelis ſchola vocavit πρὸς ἕν, ἢ ἀφ' ἑνὸς: quorum complura genera eſſe, Ariſtotelicæ philoſophiæ* conſultum latere non poteſt. Quod ſi objeceris, hæc externa Bona eſſe, quæ ad Eſſentiam interni Boni minimè pertineant, ſcias, Sanitatem, divitias, amicos, & ejuscemodi habere ſe ut *Cauſam ſ. conditionem ſine quâ non*: ceu disſerit quoque (p) Ariſtoteles. Ut tamen, modò cetera benè ſe habeant, *infelix* ideò nequaquam exiſtumandus ſit: quippe cum, ut in aliis quamplurimis ſolet, detur medium, & ὀ μακάριος (caret enim nomine) *non beatus*, velut alibi (q) οὐχ ἑκὼν, argutè ſtatuatur (r) Ariſtoteli. In quam ſententiam præclarè quoque diſputat Philoſophus Ἀριστοτελικώτατος, & cui cum civibus beatioribus melioris philoſophiæ lux præ aliis affulſit, Flaminius Nobili-

o) *l. 1. c. 8. ſ. 28. ed. Rachel. p. 22.*

* *v. accuratiſſ. diſputat. Scherbii Theſ. phil. X. ſ. 31. &c. p. m. 119.*

p) *I. Eudem. c. 2. edit. Duvall. p. 259.*

q) *III. Eth. Nic. c. 1. ſ. 35*

r) *v. I. Nic. c. 10. ſ. 26. & c. 11. ſ. 8, 9.*

bilius Lucenſis, doctiſſimo libro (s) *de Hominis felicitate.* Quare plus rhetoricatur, quàm diſputat accuratè Tullius: qui tamen ſe philoſophi partes inibi non egiſſe, fortean ægrè ferret, laudaturque cœcitas ferè non aliter, quàm à Callicle vituperatur Philoſophia; Calvities commendatur à Syneſio, Podagra à Luciano, Cardano & Pirckheimero, Stultitia ab Eraſmo, Barbaries à Mirandulano, Quartana à Phavorino & Menapo. Quæ enim materiam laudi hîc ſubminiſtrant, per accidens ſunt, ac ſæpe ejusmodi ingenioſiùs, quàm veriùs dicta, inprimis ſi à ſerio animo proficiſcantur; Deo omnium bonorum fonti, injuriam faciunt. Quanquam Oratorem ſuo jure * ejusmodi coloribus uti poſſe, nemo eſt tam à Muſis alienus, qui neget: cùm non vulgus tantùm, ſed & docti quidam ejusmodi ſermonis delinimentis capiantur, ut ferant, quod ferre, quàm, ſi ad naturæ inſtitutum reſpicias, laudare par eſt. Ut titulus *De ferendâ æquô animô cæcitate* juſtior meliorque fuerit, quàm *De laude ejus*: cujusmodi, *De tolerandâ* ſcilicet *orbitate*, doctum libellum inſcripſit Jac. Gutherius, operi *De Jure Manium* ſubjunctum. Firmiora tamen ſunt, quæ ab *Efficiente* ſeu *Permittente*, & *Fine* calamitatum tradunt Theologi, quòdque illata miſeria averruncari non poſſit, ac proindè neceſſariò toleranda ſit. Quod poſterius etiam gentilibus ſolatio fuit, ut nullum majus moriendi neceſſitate ſolatium fuerit (t) Senecæ. Cujus haud dubiè memor Timoleon, laudatiſſimus ille Siciliæ Imperator, cùm *ætate provectus, ſine ullo morbo lumina oculorum amiſiſſet,* hanc *calamitatem ita moderatè tulit, ut neque eum querentem quisquam audierit, neque eò minùs*

pri-

s) *l. III. c. 8, 7. p. m. 164. &c. & l. 1. c. 15. p. 51.*

* *v. Voſſium Inſtit. Orator. l. 1. c. 5. p. m. 110.*

t) *l. VI. Nat. quæſt. c. 2. p. m. 754, 755.*

privatis publicisque rebus (u) *interfuerit*. Quem tamen exinde imperio ſe abdicasſe, refert (x) Plutarchus, hâcque calamitate non ex laſcivia & intemperantiâ, aliave ſui culpâ, ſed hæreditario vitio & ætate ingraveſcente defunctum eſſe memorat. Certè præferendus hâc parte, licet ὁ ἔξωθεν, Petro de Vineis, Chriſtiano, viro cetera ſui ævi ſummo ac præſtantisſimo; qui à Friderico II. Imperatore, cujus Cancellarius fuerat, *oculis orbatus, ejus ſive ignominiæ, ſive doloris impatientiâ ſeipſum præcipitem dedit atq;* (y) *interemit*: quô de plura referentem vide (z) Bernhardum à Mallinkrot *l. de Archicancellariis S. Imperii Romani*. Nec enim Sapiens à ſervis & mancipiis ſe vinci patiatur, qui ſæpè effosſis, non tantùm velatis oculis (quò Simſonis hiſtoria ſpectat) ad piſtrinum damnati, velut jumenta, corio obducta oculos, molas circumagentes, inter miſerrimos labores ac tenuisſimum victum cantabant. Beliſarius quoque, Juſtiniani præfectus, à domino, ob formidabilem virtutem ac felicitatem inviſus, viſu ſpoliatus, moderatiùs ſe geſſit: quod Græcos imperatores, aliósque principes, regiis virtutibus illuſtrique genere præſtantibus viris, ne regnum affectarent & invaderent, fecisſe accepimus: Licet de Beliſario, quod de multis aliis haud injuriâ ſolet, non ſine ratione (*ejus enim fabulæ ne vola quidem, ut dicitur, aut veſtigium in ullo vetere ſcriptore extat*, ait magnus ille Jureconſultus & Philologus, (a) Ob. Giphanius) à viris doctis (b) addubitetur. Prudenter Poëtæ *augurem Tireſiam, quem ſapientem fingunt, nunquam inducunt deplorantem cæcitatem ſuam: at verò Polyphemum Homerus cùm immanem ferumque finxis-*

u) Corn. Nepos in Timol. c. IV §. 1.

x) Plut. in vita Timol. ſub f. p. m. 254.

y) Phil. Camerar. Cent. III. c. 80. p. 303.

z) p. m. 86.

a) Comment. de Imperatore Juſtiniano p. m. 41. Adde Burgoldenſem ad Inſtrum. Pacis part. 1. p. m. 274.

b) v. Nicol. Alemannũ ad Procopii Ἀνέκδοτα p. 10. & p. 85.

finxiſſet, cum ariete etiam colloquentem fecit, ejusque laudare fortunas, quòd, quà vellet, ingredi poſſet, & , quæ vellet, (c) attingere. Præclarè quoque veteres Romani: qui, monente (d) Plutarcho, *ex corporis notâ non Syllas modò & Rufos; ſed & Cæcos & Claudios cognomina imponunt, probè adſvefacientes cives, ne cæcitatem, vel aliud corporis vitium probroſum ducant, aut contumelioſum; ſed aures his, ut propriis nominibus accommodent.* Revera tamen & doctorum, qui rem ratione, non oratione metiuntur, & vulgi ſuffragio ingens, ac Theoreticæ & Practicæ Εὐδαιμονία efflictim detrahens calamitas eſt, hoc cœli lumen, cunctaque Dei Optimi maximi opificia non poſſe intueri, tot pulcherrimarum rerum notitiâ privari, tam præclarâ ac divinâ voluptate ſpoliari, meliorique patriæ ac bonis viris inſerviendi commoditate deſtitui. Unde (e) Ovidius inter alias horrendas diras hoc etiam inimico ſuo mali imprecatur:

c) Cicer. l. V. Tuſcul. quæſt ſub f.

d) In Coriolano p. m. 218. f.

e) In Ibin p. m. 164.

Id quod Amyntorides videas, trepidumque miniſtrô
Prætentes baculô luminis orbus iter.

Cujusmodi hominem Poëta & Orator mortuum, aut vivendo mori aſſiduè diceret, qui certè mortis imaginem gerit, & hanc privationem cum mortuis hactenus communem habet. *Cæcus & vivit, & effert ſe funus quotidie. Mortuus enim vivens eſt.* *Propterea ait* Manilius, *cæcis genitis geminam mortem dari. Nam & vita, quam vivunt, mors eſt; quia ſine luce: & mors altera omnibus communis nihilominus eos (f) manet.* Nec cæci illi medicas Salvatoris manus, nec noſtri, boni utique viri, medentium flagitarent opem, ſi felicior hæc eorum, quàm miſerior ſors eſſet. Ut

f) Joſ. Scaliger Not. ad Manil. p. m. 307. f.

proinde & gravis ac ſapiens T. Manlii Torquati, delatos ſibi faſces ob oculorum valetudinem recuſantis, vox fuit; haud rectè civium ac reipublicæ ſalutem ei concredi, qui alienis oculis arbitrari, ac adminiſtrare omnia (*g*) cogeretur. Quod verò manu ille ac conſilio promptisſimus Husſitarum dux, Joannes Trosnovius, amisſo oculô ziſca, hoc eſt, cæcus vocatus, & altero tandem ad Rabum oppidum casſus oculo, adeoque omni lumine orbus, nihilo ſeciùs fortisſimè bellum profligaverit, Peronam, Brodam Teutonicam, Cuthnam expugnaverit, ac Imperatorem cum validisſimis auxiliis in fugam declinaverit, reſque confecerit maximas, τὸ Θεῖον illud & cœleſte regimen non posſum non agnoſcere. Nec dubium, eos, qui hac miſeriâ onerati, nihilominùs reipublicæ operam dare annisſi ſunt, viſu integros & meliùs & promptiùs negotia ſua fuisſe exeqvuturos. Sed antequam ad Democritum tranſeo, quædam, quæ imponere incauto posſint, diluenda ſunt. Cæcitas enim id commoditatis felicitatisque habere videri posſet, quod mala, quæ per oculos animis inſinuantur, intercludat, peccandiq; occaſionem intercipiat. Unde & Pigmenius, ſeu Mares, Chalcedonis Epiſcopus (de hoc enim refert (*h*) Photius) gratulatus ſibi eſt, Deoque egit gratias, quòd cæcus impurum Juliani παραβάτου os cernere non posſet. *Cæcus miſerior eſt*, ait Quintilianus, (*i*) ſive is, quod verius, Poſtumus Junior eſt, *quàm ut invìſus ſit; timidior eſt, quàm ut oderit. ---- Vitiis enim noſtris in animum per oculos via eſt. Aliis tradidit in parentum ſanguinem luxuria ferrum, luxuria videntium crimen: aliis meretriculæ amor immodica poſcentis: amor,*

g) *Livius l. XXVI. c. 22. p. m.* 460.

h) *In Excerptis & vitâ Athanaſii p.* 499.

i) *Declamat. I. pro Cæco p. m* 5.

amor, cui renunciant oculi. Convenit iſtis hæc L. Annæi (*k*) Senecæ, modò auctor is eſt, aculeata oratio: *Oculos perdidi. Quam multis cupiditatibus via inciſa eſt? quàm multis rebus carebis, quas ne videres, vel eruendi erant? Non intelligis partem innocentiæ eſſe cæcitatem. Huic adulterium oculi monſtrant, huic inceſtum, huic domum, quam concupiſcat, huic urbem, & mala omnia. Certè irritamenta ſunt vitiorum, ducesq; ſcelerum.* Quibus quid reſponderi posſit, inveſtes etiam τῶν φιλοσοφούντων pueri nôrunt: nempe hæc omnia ex abuſu fieri & per accidens: cùm Natura malignè aliàs providisſet homini, quem tot tantisque nequitiæ inſtrumentis inſtruxit. Et cape tibi illud Scholæ Peripateticæ præceptum: Abſtemium temperantem, Eunuchum caſtum, Eremitam juſtum, Irum diætæ obſervantem propiè dici non poſſe; ſed eum, qui omnibus ad benè aut malè agendum requiſitis inſtructus, ſponte ſua, conſultò ac προαιρέτως, ea tantummodò peragit, quæ rectæ rationi, &, ut nos loquimur, pietati ac bonis moribus ſunt conſentanea. Etenim divinum Numen Mentem, tanquam Aurigam feroci equo, præfecit humanis affectibus, ut ſi ejus magiſterio oculos modereris, nihil peccaturi ſint ſenſus miniſtri ac ſervi, ut pulchrè disſerit (*l*) Arrianus. Et ſanè ejusmodi homo potiùs φύσει, quam ἔθει temperans eſſet; cùm tamen *boni vel improbi non ſimus* (*m*) *naturâ.* Ut hîc quoque errent illi, qui ὁρίζονται τὰς ἀρετὰς ἀπαθείας τινὰς, καὶ (*n*) ἠρεμίας. Ad Democritum devenio, quem oculorum luce ſuâ ſponte ſe privasſe, Agellius (*o*) refert: *quia exiſtimaret cogitationes commentationesque animi ſui in contemplandis na-*

k) *In Excerptis à Schotto Senecæ ſuo ſubjunctis p. m. 898.*

l) *Disſert. l. II. c. 23. p. m. 122.*

m) *v. Ariſtot. Ethic. Nic. II, 5, 13.*

n) *l. cit. c. III, v. 10.*

o) *loc. cit.*

turæ rationibus vegetiores & exactiores fore, ſi eas videndi illecebris & oculorum impedimentis liberâſſet. Largior quidem, ingenii acrimoniam, nullis ſpectandi illecebris abductam, diſtractam, & in alio occupatam, acui fortè poſſe, ſibique tantùm relictam, exactiùs ſcrutari ac penitrare poſſe. At ideò αὐτόχειρα, ſuique ipſum carnificem fieri, quis eſt tam ineptus, tamque nefarius, qui probare ſuſtineat? Nonne ex philoſopho Momus factus, tacitè vituperat, quô Deus & Natura, quæ nihil agunt fruſtrà, hominem, ceteraque animantia inſigniter inſtruxit? Cur ſe homo lucifugus non in cuniculos ac ſpeluncas ferarum abſcondit, ut, quod voluit, ſine ſcelere abundè conſequeretur? Nec æmulum adhuc invenire potuit ſtultè induſtrius Sapiens, quando præſtantisſimi Philoſophi palmam eruditionis ac ſapientiæ ſine hoc crimine, & magiæ, cujus ille ſuſpectus, ope præripuerunt. Neque multarum rerum, quas aut nondum vidit, aut non ſatis perſpexit, cauſas indagare poſthac potuit Democritus: ſiquidem, quod Poëta de amore ait, ſenſus, & inprimis oculi, in Philoſophia duces ſunt, & ſine ſenſu naturæ arcana rimari, eſt ἓν ἐκ τῶν ἀδυνάτων. Φανερὸν δὲ inquit (*p*) Philoſophus, ὅτι εἴ τις αἴσθησις ἐκλέλοιπεν, ἀνάγκη καὶ ἐπιστήμην τινα ἐκλελοιπέναι. Unde etiam illud Ariſtoteleum: *Nihil eſt in intellectu, niſi prius fuerit in ſenſu;* & ἀπὸ τῆς γενέθλης τυφλὸς eorum, quæ ſenſui huic ſubjacent, adeoque plurimarum rerum cognitionem acquirere non poteſt. Ratio hæc eſt, quia diſcimus & cognoſcimus aut *Inductione*, aut *Demonſtratione.* Senſu itaque deſtitutus *Inductione* uti non poteſt; quia hæc eſt (*q*) *à ſingularibus*, quæ ſenſu (*r*) cogno-

p) l. Poſt. Analyt. 19. p. m. 211.

q) l. I. Top. c. 12. p. 266.

r) l. II. de Animâ c. 5. p. 29.

cognoſcuntur, *progreſsio.* Nec *Demonſtratione*; quia hæc eſt *Univerſalium*; *Univerſalia* autem niſi factâ *Inductione*, contemplari non posſumus. Cui confer elegantem illam in (s) Analyticis & (t) Metaphyſicis Gradationem. Unde etiam fit, ut *quædam ob* αἰσθήσεως ἔλλειψιν (ubi ſcilicet ob impedimentum quoddam ſenſus ſe exerere non poteſt) *referantur inter* (u) *problemata*, & κτ' λόγον, id eſt, probabiliter (x) tantùm, quòd *ſic eſſe, vel fieri posſit*, de iis diſputari queat. Ut proinde rectè hîc pronunciari posſit, quod alia in re apud (y) Senecam Tragœdum pronunciavit Tireſias:

Viſu carentem magna pars veri latet.

Ex quo colligitur, Homerum, qui tot bella, tot pugnas, tot regiones ac loca, tot genera animalium, navium, ducum, variâ oratione depinxit, à nativitate cæcum non fuiſſe, nulloque idoneô auctore id probari poſſe, rectè ſentit (z) Jo. Brodæus, eximii judicii ac eruditionis Criticus. Et rectè jamdudum (a) Vellejus Paterculus: *Homerum ſi quis cæcum genitum putat, omnibus ſenſibus orbus eſt.* Ut proinde non credamus Silio (b) Italico, qui hæc de Homero:

Carmine complexus terram, mare, ſidera, manes,
Et cantu Muſas, & Phœbum æquavit honore.
Atque hæc cuncta, priusquam cerneret, ordine terris
Prodidit, & veſtram tulit usque ad ſidera Trojam.

Democrito quoque ipſi à Græculo fortè quodam cæcitas vel propria, vel impropria, ut loqvuntur vulgò, afficta quosdam in errorem induxit: apud Laërtium certè, aliosque nihil tale legas. Ipſe quoq; Cicero id addubitat, (c) & Plutarchus prorſus falſitatis arguit, (d)

s) *II. Anal. poſt. c. 19. §. 5. p. 254. f.*
t) *I. Metaph. c. 1. p. 260.*
u) *I. Poſt. Anal. c. 13. p. 211*
x) *l. 1. Meteor. c. 7. p. 756.*
y) *Oedip. v. 295. p. m. 116.*
z) *V. Miſcellan. c. 9. p. m. 535.*
a) *l. 1. Hiſtor. c. 5. §. 4.*
b) *l. XIII. Punicor. p. m. 177.*
c) *l. V. de Finibus p. 162.*
d) *l. de Curioſitate pag. m. 521.*

Quò accedit in aſſignandâ facti hujus ratione, auctorum diſſenſus. Decius enim Laberius, eques ac Mimus Romanus, non meditationis philoſophicæ ergò, ſed indignatione quâdam voluntariæ cæcitatis arbitrium occupâſſe refert. Verba ejus *in* (e) *Reſtione* hæc ſunt:

e) *Apud Gell. l. c.*

— Radiis ſolis aciem effodit luminis,
Malis benè eſſe ne videret civibus.

Ex quibus verbis, Democritum luſcioſis tantùm oculis fuiſſe, ne carpere videretur eum, quem unicè laudandum ſusceperat, colligit Jo. Chryſ. (f) Magnenus. Quam benè, æquus lector judicet. Ex conſimili quoque diſſenſu, Homerum cæcum prorſus non fuiſſe, probare nititur maximus hodiè eruditorum, J. H. (g) Bœclerus. Tandem an cæcus colores tactu dignoſcere queat, diſpicere animus eſt: quandoquidem & de Comite Mansfeldio id fertur, & de Schönbergero ſuprà laudato quosdam id referre memini. Sed quò minùs his ſermonibus fidem habeam, & philoſophia prohibet, & timidæ illæ, nec omnium quidam, asſertiones. Ac primò quidem fieri non poteſt, ut ſenſus excedat proprium objectum, &, quod hujus ſenſûs organo ex naturæ inſtituto cognoſci debet, alio & prorſus inhabili ad hanc rem inſtrumento cognoſcatur. Quemadmodum enim nemo res ſapidas ab inſipidis auditu vel viſu, ſonitus & clamores, prout tales, guſtu aut viſu, tactuve deprehendere poteſt: ita nec quæ viſu capiuntur, tactu explorari queunt: quod certè nemini, niſi qui in ipſâ cæcutit luce, obſcurum eſſe poteſt. Eſt enim αἰσθητὸν *ſenſibile* duplex: vel *proprium*, vel *commune*. *Proprium* (h) *eſt, quod non poteſt*

f) *In Democrito reviviſcente p. m. 12.*

g) *Not. ad Vell. p. m. 29.*

h) *Ariſtot. l. II. de An. c. 6. ab in.*

poteſt alio ſenſu ſentiri, v.g. viſus coloris, auditus ſoni; &c. Communia verò ſunt Motus, qvies, numerus, figura, magnitudo. Motus enim v.g. *ac forma* & viſu & tactu cognoſci posſunt: quod de colore affirmari nequit. Ex accidenti verò fit, ut ſenſus aliquis præter proprium ſuum, alîus quoque ſenſûs objectum proprium, adeoque ſibi alienum cognoſcat. Si enim cæcus guſtatâ bili, ſe rem flavam guſtasſe dicat, guſtavit bilem amaram *per ſe*, rem flavam (i) *per accidens*. Non enim contra licet dicere: guſtavi rem flavam; ergò bilem: ut flavum potiùs ratione colligatur, quàm percipiatur guſtu. Haud dubie novit hæc omnia Bartholinus; unde fabuloſæ narrationi parùm fidens, de Comite Mansf. id *ferri* circumſpectè (k) ait: nec, quod ſtudioſi quidam Regiomontani mihi referebant Jenæ, de Schönbergero ullâ voculâ in Elegia affirmat, qui tamen omnia exactè de Schönbergero ſcire potuit, Simon Dachius, ipſe, nî fallor, Borusſus, & Prof. Regiomontanus. Ex quo etiam ars pingendi, quæ in eo fuerit, quamque in aliis ei, tacente Dachio, non abjudicat Bartholinus, in dubium vocari poteſt: licet certo pacto & artificio etiam cæcos ſcribere didicisſe non ignorem, obſervatumque eſt à (l) CL. Vosſio, & G. Ph. (m) Harsdorfero. Non inficias tamen iverim (redeo ad Borusſum) quod à Dachio & Bartholino affirmatur, & multos, fide haud indignos, teſtatos novi, eum Muſices peritum, Inſtrumenta ſæpè Muſica ex arte confecisſe, ac ſclopeto attigisſe ſcopum. Tactu enim valens & auditu hæc præſtare quivit, misſoque famulo, ceu retulerunt, aliove ad orbem illum ligneum, pulſoque aliquoties illo, acutis auribus poſitum

ſcopi

i) *v. Ariſtotel. l. III. de An. c. 1. ante med.*

k) *loc. cit.*

l) *l. de IV. Artibus Popul. c. 2. de Grammatiſt. §. 9. p. m. 10.*

m) *Delic. Mathem. part. XIV. p. 512.*

ſcopi & terminum potuit arripere. Verum enim eſt, quod vulgo etiam traditur, Naturam, quod uni ſenſuum ademerit, alteri conferre, adeoque vim & facultatem ejus hoc pacto corroborari & augeſcere: quam in rem notatu digna lege apud (n) Phil. Camerarium. Quare hæc omnia nolim inficiari: unicum illud, quod colorum diſcrimen explorare tactu valuerit, credere non poſſum. Sed alia, & nova hîc nobis opponitur auctoritas ac teſtimonium Franc. Mariæ Grimaldi, qui (o) tractatu Phyſico-mathematico *De lumine, coloribus & iride* esſe refert, qui oculis velamine obductis tactu omnia colorum genera diſcernere potuerit: quem & in Magni Hetruriæ ducis præſentia variâ varii coloris ſericâ oblatâ, promptisſima dedisſe documenta. Verùm an ipſe viderit, ſcire nequeo, cùm libro deſtituar. Admodum verò res mihi videtur ſuſpecta, quòd hoc experimento ſententiam ſuam de coloribus, eorum varietatem *non niſi à vario partium in ſuperficie corolatorum corporum ſitu, quô lumen diverſimodè reflectatur*, oriri, confirmare audeat. Quæ ſententia ut ab antiquiori & ſaniori philoſophia recedit, ita & errorem & falſitatem haud obſcure prodit: quem ille leviculâ hâc fabellâ, tanquam validisſimo experimento corroboratum iri autumabat. Solent enim hodiè, qui veterem philoſophiam nobis è manibus ac animis excutere laborant, meras crepare experientias, iisque ſemet, tanquam Ajacis vel Achillis clypeis tegere, cùm tamen perſæpe aut rem ipſam non attingant, aut dubia prorſusque fabuloſâ nitantur fide: quô de peculiari quâdam, σὺν Θεοῦ παλάμᾳ, *De fabulis in philoſophiam male*

receptis

n) Cent. 1. Hor. ſubceſ. c. 37. p. 169, 170. & cent. 3. c. 80.

o) v. Ephem. Erudit. tom. II. p. m. 403.

receptis diſſertatiunculâ. Ac his inducti priſcam philoſophiam allatrant, ſibique ſolis riſiſſe Apollinem arbitrati, nova principia ac monſtra cudunt, aliisque tanquam ancilia cœlo delapſa laudant, perſvadent. Quod inprimis iis obvenire ſolet, qui Mathematicis ſtudiis innutriti, ad Phyſica, *& quæ per* (p) *cauſam efficientem ac finalem demonſtrant, nec δὶ ἀφαιρέσεως ſunt*, tranſeunt velut in aliena caſtra, ibique ingenii ſui vires periclitantur & oſtentant: prorſus ſimiles Pythagoreis, *qui cum omne in mathematicis ſtudium collocarent, de rebus naturalibus loquentes, imperitè ſuis eas rationibus, non eis ſuas diſſertationes accommodabant*, teſte (q) Euſtratio, ſolertisſimo Ariſtotelis interprete. Verum me dicere, Ephemerides eruditorum, non ſine litterariæ reipublicæ fructu adhuc concinnatæ, oſtendent: quibus perlectis, miraberis plerorumque inconſultum antiquitati detrahendi ſtudium, febriculoſamque novè ſentiendi pruriginem.

> *Nam nunc quæ prodeunt* philoſophiæ
> *Multò ſunt nequiores, quàm numi novi.*

Sed quò prolabor? In viam ut redeam, quæ è viro quodam non litteris exculto quidem, ſpectatæ tamen prudentiæ, multique uſûs homine audivi, narrabo. Is cæcum quendam, cui ipſi quoque oculorum orbes fuerint eruti, (nec enim connivere potuiſſe, ut quosdam, velut in luſu pueri puellæq; velatâ facie ſoleant, ſimulâſſe cæcitatem pro comperto habeat) qui ſolo attactu, ſciſcitantibus cujus hæc & illa materies coloris ſit, promptè indicaverit. Fuiſſe verò aliis præterea artibus, quæ ab ingenio & facultate naturali provenire non posſunt, impenſè inſtructum, ſpiritusque

D παρέ-

p) *v. Ariſtot. III. Nic. 8,19. III. Metaph. 288.*

q) *Ad l. II. Nic. Ethic. c. 1. §. 2. p. m. 117. v. H. Conring. De Cal. Innat. c. XV. p. 155. V. H. Vogler. Inſtit. Phyſiol. l. 1. c. 14. p. 138.*

παρέδρȣ conſortio (quorum familiaritate antiqui Poëtæ & Philoſophi nonnulli, inprimis Pythagorici ac Platonici uſi ſunt, hodieque hujus ſceleris Tritthemius, Paracelſus, Agrippa, Fluddus, Vaninus ab eruditis alligantur) admodum infamem. Verùm fateor ego profiteorque, me neminem hujus criminis inſimulaturum: hoc tantùm pronuncio, ſolere crebro hominibus credulis, etiam principibus, ut de Chemicis quibusdam & Agyrtis conſtat, imponi, & fumum novarum iſtiusmodi rerum mirionibus inſigniter vendi: qui ipſi deinde rem extollunt in majus, adeoque fallunt ac falluntur egregiè. Neque ignotum adeò vulgo eſt, cæcos ac claudos, emendicatâ ſtipe, ridentes miſerantium liberalitatem, integros, ut venerant, omiſsâ ſimulatione abiisſe. Ceterum lubens asſentior χαριεστάτω (r) Bartholino, quando & hæc perſcribit: *Novi cæcos* &c. *Alius lumine à nativitate casſus ludum Pythagoricum, vulgò Schacchium* (quem Arabibus debent noſtri (s) Europæi, eleganti carmine à M. H. Vida Cremonenſi, & peculiari libro à Guſtavo Seleno, qui eſt Serenisſ. Brunſvic. & Lüneb. princeps Auguſtus, ὁ μακαρίτης, (t) deſcriptum, quemque ob exquiſitisſimam attentionem, adeoque ingenii in re non ſeriâ attritionem filio ſuo, Walliæ principi, interdixit (u) Jacobus, magnæ Britanniæ rex) *tam callebat accuratè, ut non tantum omnes artificio ſuperaret, ſed & fallentes deprehenderet. Tactu enim digitorum omnes calculos diſcernebat, & ſummam univerſi ludi animo ſuo complectebatur.* Quod ſi verò priùs, viſu incolumes, ejusmodi artes quodammodò addidicerint, aut objectum tantùm artis aliquatenus oculis

r) *l. c.*

s) *Rupertus ad l. III. c. 2. Val. Max. ſ. 6. p. 212.*

t) *v. Herm. Conring. De Bibliothecâ Auguſtâ p. 151.*

u) *l. III. Doni regii p. 162.*

oculis cognoverint, quàm uſum oculorum prorſus amiſerint, tunc feliciori ſuccesſu progredi in arte posſunt. Quare quod Franciſcus Salinas Brugenſis Latinè, & eleganter quidem, ut fidem facit (x) Andr. Schottus, de Muſice commentatus ſit, ut etiam ceteros artifices ſuperaverit, tam mirum profectò non eſt, quàm ſi hæc ab ortu cæcus præſtitisſet. Nullus enim dubito, quin jam tum videns, in arte eâ aliquid perceperit. Nihil autem admirationis, licet affatim laudis, habet, ſi eruditus ea, quæ callet, & probè meliore ætate exercuit, etiam ſenex ac cæcus ſtrenuè excolat, aliisque inculcet: quod Oppius Cares Grammaticus à (y) Svetonio libello ſ. fragmento potiùs *De illuſtribus Grammaticis* fecisſe memoratur. Quò magis proficere cæcus poteſt, ſi ad aliquem, quem antè habuit, oculorum uſum, accesſerit hoc, ut ars illa potisſimum tactu & inſtrumentis corporis exerceatur. Ejusmodi enim hominum concinni actus, eorundemqve habitus in mente, ut loquar cum Scholaſticis, radicantur, & à mente proficiſcuntur; ſed in manibus, & organis corporeis terminantur, iisque maximè exeruntur, ita, ut ſæpe defectum unius ſenſus alter ſupplere posſit: ut ſupra quoque diximus. Unde faciliùs fidem meretur, quod de Jo. Gambaſio, præſtanti ſtatuario, refert Ul. (z) Aldrovandus *in Hiſtoria monſtrorum*, eum utroque captum oculo, artem omiſisſe ad tempus; deinde ad eandem reverſum contrectatâ accuratè Cosmi I. Hetruriæ ducis, ſtatuâ marmoreâ, aliam ex argillâ tam affabrè illi ſimilem expresſisſe, ut omnium applauſum mereretur, ſeu, ut κορυβαντιᾷ Aldrovandus, *omnes novitate rei ſtupidos*

x) *Ad Chreſtomathiam Procli pag. 44, 45.*

y) *c. III. p. m. 822.*

z) *Apud Caſp. Schottum l. III. Phyſ. curioſ. c. 33. p. 489.*

D 2 red-

reddiderit. Quô pactô & quædam non ſine artificio præſtitisſe cæcum juvenem, qui pulvere nitrato incautiùs uſus, utrosque oculorum orbes miſerandum in modum perdiderat, refert L. Stengelius *l. de* (*a*) *Monſtris*. Unde etiam mirari deſinet, qui, quomodo Didymus Geometriam & Matheſin cognoſcere potuerit, ſollicitus, ex (*b*) Sozomeno cognoverit, eum *linearum formas in tabulâ altiùs aliquando inciſas digitis attigisſe*: quô pacto ferè ſulcis & litterarum figuris in tabula v. g. cereâ ductis, cæcos ſcribere didicisſe, Vosſius & Harsdorferus (*c*) memorant. Et hac fortasſis ratione etiam Diodorus, Philoſophus Stoicus, Geometriæ cognitionem ſibi comparavit, quam deinde diſcipulos docuit, *verbis præcipiens diſcentibus, unde, quò, quamque lineam* (*d*) *ſcriberent*: non aliter ac cæcus dux aut comes, qui longâ viæ itione ignota aliis loca perambulare, atque monſtrare poteſt. Ex eodem Aldrovando in *Phyſicâ* ſua *Curioſâ* commemorat Caſpar (*e*) Schóttus, lanionem cæcum, Bononiæ tunc temporis viventem, ſolo attactu mactandos boves, aliaque animalia, quanti ponderis pretiique esſent, taxâsſe, pecuniæ varium uſum valoremque novisſe, & equo res ſuas feliciter expediisſe, ac promptè. Quô pactô Frankenthalii, oppido inferioris Palatinatus, Eccleſiaſtes, quem omni videndi facultate prorſus deſtitutum, ſæpiùs in templo, patria ejectis Gallis dato, concionantem audivit vir nobilisſimus, Phil. Camerarius, ſolo tactu & honeſta contrectatione ex tribus viri cujusdam honeſti filiabus, alienæ commendationi non ſatis confiſus, pulcherrimam ſibi in matrimonium (*f*) elegit. At deceptus eſt

a) *Apud Schott. l. c. p.* 488.
b) *l. c.*
c) *ll. cc.*
d) *Cic. l.* 5.
e) *l. c.*
f) *Camer. l. c.*

eſt cæcus ille Abbas à monachis", & alius, uxorem ducturus: quarum fabellarum illam lepidè narrat ac pingit Dan. (*g*) Svventerus; hanc Schach (*h*) Saadi, ille Perſarum Æſopus. Quare parùm mirum in Muſico, ſi cæcus Inſtrumenta ex arte tractare didicit, cùm tactu hîc potisſimum utendum ſit: minus mirum in eo, qui jam viſu inſtructus, artem addidicit, cùm & videntes aut in tenebris, aut averſo ab Inſtrumentis vultu artem præſtare nôrint. Idem fortè dixeris de cæcis itinerum ducibus, qui vias ſaltuum & montium videntibus aperuerint ex priſtino viſûs vigore & crebris itionibus itinera callentes: quo modo & noctu multa palatii cujusdam conclavia, ſæpe ſibi trita, ſine face quis invenerit. Mirabilius eſt, quod de naturâ cæco, ſed teſtis auritus, non oculatus, narrat Antonius Panormitanus, Alphonſo regi Epiſtolarum magiſter, qui & IV. libros de dictis factisque ejus publicavit: quem cæcum Alphonſus ſæpe venationis ducem habuerit, ac ſaltuum ferarumque latebrarum indicem. Quô de & jucundam fabulam (*i*) recenſet, quòd pecuniam in agrum reconderit, quàm conſpicatus vicinus compater abſtulerit. Quô compertô, cæcus diu ob damnum hocce anxius, tandem vicinum adierit, conſilium ſuum de reponendâ ad occultatū in agro aurum majori pecuniâ, cum amicisſimo ſibi communicaturus. Ille aurum alieno auro fœneraturum ratus, protinus recurrit in agrum, cum defodienda denuò defosſam unâ opera ablaturus. Sic ille, artem eludens arte, recuperatâ, quam amiſerat, pecuniâ, plus ſe cæcum oculatô vidisſe, verè gloriatus eſt. Hamar item quendam peregrinantibus in ſolitudine Libyca

g) *Delic. Phyſ. Math. part. 1. p. 102.*

h) *Güluſtan edit. Olear. lib. 11. c. 37. p. 71.*

i) *E quo refert Bapt. Fulgoſius Fact. & Dict. Memorab. l. VII. c. 3. p. 256. Balthaſar Exnerus Valer. Chriſtiano lib. 11. c. 13. p. 64.*

ducem

ducem ſe præbuiſſe, cùm ſingulis milliaribus ſibi arenam recentem, ut odoratu, quô acerrimo præditus erat, tractum regionis & itineris longinquitatem exploraret, exhiberi imperâſſet, refert Joannes (*k*) Granatenſis, vulgò vocatus Africanus: quem à piratis captum & dono ſibi datum,ac Chriſtianum factum ſuo nomine inſignivit Leo X. Papa, ipſe antea Joannes Medices vocatus. Tandem an horoſcopus hac infelicitate induere naſcentem poſſit, paucis diſpiciemus. Crediderunt quidem id ac tradidere veteres,ut ſuprà vidimus, docuitque inter alios Proclus (*l*) Paraphraſi, à L. Allatio verſâ,ad Ptolomæi τετράβιβλον, & Manilius (*m*) in *Aſtronomico*. Verùm non dubito, quin veteres cæcitatem illam Oedipi *cauſæ per accidens* adſcripſerint: cùm cæcitas, ut alia omnia, alias ſui, proximiores nempe ac veriores habeat cauſas, ut ad tam remota, tam incerta, nulliſque firmis experimentis ſubnixa confugere, minus neceſſe ſit. Nec revera cancri aſtrum nubecula; ſed minutiorum fulgentiſſimarumque ſtellarum, diſtantiâ ſuâ & minori corpore viſum noſtrum fallentium,congeries eſt: quod & de Galaxia,Coma Berenices, aliiſque & ratio & teleſcopium comprobavit. Et poſito,nubeculam eſſe, quâ ratione tamen hinc neceſſariò cæcitas inducatur, equidem pervidere non poſſum. Quia tamen Ratio poſthabenda eſt Senſui &Experientiæ,crederem eorum prædictionibus, modò ſufficientibus experimentis ſuffulti eſſent. Certè in tanto hominum numero, quin longè plures hujus horoſcopi calamitate premerentur, cauſæ nihil video. Et verò complures reperiuntur cæci,quos hoc peſtilens, ſi

k) *Apud Camerar. l. c. p.* 304.

l) *p m.* 220, 221.

m) *l. IV. p. m.* 96.

diis

diis placet, ſidus nequaquam afflavit. Igitur malè, νεφέλιον hoc naſcentium viſui inimicum eſſe judicarunt: ſtatim *à particulari*, quod tamen per accidens, ut loqvuntut vulgo, *ad univerſale colligentes*. Quod quàm ἀπαίδευτον ſit, ab (*n*) Ariſtotele docemur: qui & alicubi veteres, πρὸς ὀλίγα ἀποβλέψαντας, meritò (*o*) reprehendit. Rectiùs verò ſapientiores medici alias, & manifeſtas, & ſufficientes cæcitatis cauſas allegant, pravam oculorum diſpoſitionem, nervorum, venarum, arteriarumque, nobiliſſimo ſenſui inſervientium, læſionem, malignos humores, ſplendidæ rei, aſtrorum, ignis, nivis nimiam & diuturnam contemplationem, continuam lectionem, ſenium, aliaque.

n) *l. 1. Metaph. c. 1. p. m. 260.*

o) *l. 1. de Gener. & Corrupt. c. 2. med. p. m. 701.*

Verùm hæc de claris eruditione cæcis ſufficiant. Quæ ſi tibi, Benevole Lector, probabuntur, mihi de aſſenſu gratulabor: ſin minùs, indigna habituro, quæ applauſum mereantur, meliora diſcere non gravabor. Quod ſi ſolo diſſenſu tibi placebis, &, quæ in hoc pulvere ac umbra naſcuntur, prominulo naſo tuo ſordebunt, me, ſcias, hanc injuriam concoquere tam facilè poſſe, quàm vulpes pyrum eſt. Nec enim ego, uti placeam tibi, nec alius, ut ait Bion, placenta fiet, aut vinum Thaſium.

F I N I S.

WELLCOME LIBRARY INSTITUTE